

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 31. maj 2013
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Jean Elisabeth Hørdum
Sagsnr.: 2013-0038-0012
Dok.: 785170

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1 (B 64), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 8. maj 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Tom Behnke (KF).

Morten Bødskov

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1 (B 64) fra Folketingets Retsudvalg:

”I Danmark har regeringen fortolket Menneskerettighedsdomstolens dom fra den 4. december 2008 i forhold til Storbritanniens opbevaring af dna-profiler sådan, at også fingeraftryk fra sigtede, men ikke dømte kun bør opbevares i 10 år. Ministeren har i forbindelse med svar på spørgsmål 9 til L 90 (2009-10) indhentet oplysninger om andre landes retsgrundlag i forhold til opbevaring af dna-profiler efter dommen blev afsagt. Kan ministeren oplyse, hvordan andre vesteuropæiske lande har fortolket dommen i forhold til det nationale retsgrundlag for opbevaring af fingeraftryk fra sigtede, men ikke dømte personer? Har man i lande som for eksempel Storbritannien, Spanien, Frankrig, Italien, Nederlandene og Belgien fortolket dommen sådan, at fingeraftryk skal slettes efter samme periode som Dna-profiler, hvis det angår sigtede, men ikke dømte personer?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet udtalelser fra Udenrigsministeriet.

Udenrigsministeriet har via den danske ambassade i London oplyst følgende i relation til lovgivningen i Storbritannien:

”De oprindelige regler om opbevaring og sletning af henholdsvis fingeraftryk og dna-profiler fra sigtede, men ikke dømte, personer findes i *the Police and Criminal Evidence Act 1984*, artikel 64, hvorved pågældendes materiale kan opbevares uafhængigt af lovovertrædelsens karakter eller alvor og uafhængigt af den sigtedes alder. Desuden er opbevaringen tidsubegrænset med begrænsede muligheder for den frifundne for at få oplysningerne slettet.

UK har efter S. og Marper sagen indført *the Protection of Freedoms Act 2012* der ændrer reglerne for opbevaring og sletning af henholdsvis fingeraftryk og dna-profiler fra sigtede, men ikke dømte, personer. Pågældendes materiale skal slettes efter frifindelse, men skal opbevares op til tre år, såfremt lovovertrædelsen er af alvorlig karakter.

De relevante regler om opbevaring og sletning af henholdsvis fingeraftryk og dna-profiler fra sigtede, men ikke dømte, personer der findes i *the Protection of Freedoms Act 2012* træder først i kraft oktober 2013 jf. artikel 25.”

Udenrigsministeriet har via den danske ambassade i Madrid oplyst følgen-

de i relation til lovgivningen i Spanien:

”Ambassaden har været i kontakt med det spanske Agentur for Databeskyttelse (Subdirector General Julián Prieto Hergueta) og Politiets Centralarkiv under Indenrigsministeriet.

Den spanske lov om persondatabeskyttelse (Lov 15/1999 af 13. december 1999) fastsætter de generelle principper for opbevaring og sletning af persondata registreret af politiet (og den spanske civilgarde).

Politiets indsamling og behandling af personoplysninger uden pågældendes samtykke er kun tilladt af hensyn til den offentlige sikkerhed samt i forbindelse med forbrydelser. Personoplysningerne skal opbevares i en særlig database.

Personoplysninger indsamlet af politimæssige årsager slettes, når de ikke længere er nødvendige for den efterforskning, som de blev indsamlet til.

Politiets indsamling af personoplysninger i forbindelse med administrative procedurer (spansk ID-kort, pas, kørekort, etc.) opbevares permanent og reguleres af ovennævnte lov om persondatabeskyttelse. Det bemærkes, at det spanske ID-kort og pas er udstyret med fingeraftryk.

Retten til aktindsigt og til sletning af persondata i politiets register, er fastsat i § 14 i den spanske grundlov og udviklet i den spanske lov om persondatabeskyttelse.

Borgere har mulighed for at ansøge om sletning af personoplysninger i politiets register, som er indsamlet i forbindelse med efterforskning, f.eks. hvis sagen er forældet eller blevet henlagt.

For sletning af personoplysninger i politiets register gælder følgende normer:

Sletning i embeds medfør: I henhold til Straffelovens angivelse af frister for straffeansvar.

Sletning efter ansøgers begæring: Hvis der er afsagt fældende dom mod ansøger, kan personoplysningerne i politiets register ikke slettes, førend de er slettet fra Justitsministeriets register over dømte.

Annullering: Vil finde sted i alle tilfælde, hvor domsafsigelsen er frifindelse, henlæggelse eller arkivering.

Annullering vil under alle omstændigheder, også på trods af fældende dom, blive foretaget efter 5 år efter straffeafsoning, hvis der ikke er kommet nye data til ansøgers profil hos politiet siden da.

Lov 10/2007 af 8. oktober 2007 regulerer politiets register over DNA-profiler. § 3 beskriver den type DNA-data, der kan inkluderes i politiets register. Det drejer sig om DNA-data indsamlet fra den mistænkte, anholdte eller sigtede person i forbindelse med politiets efterforskning, når der er tale om alvorlige forbrydelser og organiseret kriminalitet.

Kun DNA-data, som afslører personens identitet og køn, og som er indsamlet i forbindelse med politiets efterforskning, må registreres.

Opbevaringen af DNA-data i politiets register må ikke overskride:

- forbrydelsens forældelsesfrist.
- fristen for annullering af personoplysninger i politiets register, hvis der er en fældende dom eller en frifindelsesdom i forbindelse med ansvarsfritagende omstændigheder på grund af manglende tilregnelighed eller skyld, undtagen hvis der er en modstridende domsafsigelse.

Sletning foretages under alle omstændigheder, når domsafsigelsen er frifindelse eller tiltaleopgivelse af andre grunde end de førnævnte, så snart domsafsigelserne er endelige. I tilfælde med ikke-tiltalte mistænkte personer, slettes DNA-data i henhold til det i loven fastsatte for forbrydelsens forældelse.

Såfremt der i politiets register findes flere optegnelser fra forskellige forbrydelser for den samme person, opbevares DNA-data i henhold til den længste forældelsesfrist.

Data for afdøde personer slettes så snart registret har modtaget oplysning om dødsfaldet. Hvis data stadig er nødvendig for en pågående efterforskning, bevares de indtil denne afsluttes.

Retten til aktindsigt, rettelser i eller sletning af DNA-data er fastsat i loven om persondatabeskyttelse, samt lovdekretet om lovens bekendtgørelse (Real Decreto 1720/2007 af 21. december).

Anonyme DNA-data opbevares så længe anonymiteten er bevaret. Herefter opbevares de i henhold til det fastsatte i loven om persondatabeskyttelse.

Både det Spanske Agentur for Persondatabeskyttelse og den ansvarlige for Politiets Centralarkiv under Indenrigsministeriet har udtalt at sagen S. og Marper mod Storbritannien ikke har haft nogen betydning for retsgrundlaget for persondatabeskyttelse i Spanien.”

Udenrigsministeriet har via den danske ambassade i Paris oplyst følgende i relation til lovgivningen i Frankrig:

”De franske registre for opbevaring af fingeraftryk, FAED, og genetiske aftryk/DNA-profiler, FNAEG, er underlagt Indenrigsministeriet. Ifølge dekretet af 8. april 1987 indeholder databasen for fingeraftryk oplysninger om både sigtede og dømte personer. Fingeraftryk gemmes i begge tilfælde i maksimum 25 år.

Registeret for DNA-profiler blev skabt ved lov 98-468 af den 17. juni 1998 (Guigou-loven, Elisabeth Guigou var den daværende justitsminister) i kølvandet på arrestationen af seriemorderen Guy Georges. DNA-analyserne for dømte personer oplagres i maksimum 40 år, for sigtede i maksimum 25 år.

Lovgivningen åbner op for, at sigtede kan anmode om at få oplysninger slettet i begge systemer, inden maksimum-perioden udløber.

Dommen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i 2008 var chefen for FAED-registeret ikke umiddelbart bekendt med, men kommenterede derimod en aktuel sag, der er blevet forelagt Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i Strasbourg den 18. april 2013, hvor en 41-årig franskmand har anlagt sag mod Frankrig. Sagsøger havde indgivet klage over sit mislykkede forsøg på at få slettet sine fingeraftryk i systemet efter to gange at være blevet sigtet for bogtyveri uden domfældelse. Domstolen konkluderede, at det franske retssystem uforholdsmæssigt havde krænket sagsøgers privatliv. Dommen kan ankes, men ifølge det oplyste kan Frankrig muligvis blive nødsaget til at ændre sin lovgivning om opbevaring af dette følsomme materiale.”

Udenrigsministeriet har via den danske ambassade i Rom oplyst følgende i relation til lovgivningen i Italien:

”1. Det italienske justitsministerium meddeler, at spørgsmålet, for så vidt angår dna-profiler, er reguleret ved lov nr. 85 af 30. juni 2009.

Mht. opbevaring af dna-profiler og biologisk materiale foreskriver italiensk lovgivning bl.a., at prøverne ikke må indeholde informationer, der direkte kan identificere personen (som materialet stammer fra). Der er endvidere begrænsninger i adgangen til oplysningerne, idet alene kriminalpolitiet (”polizia giudiziaria”) samt domstolene har adgang til dna-profilerne, evt. i forbindelse med internationalt politisamarbejde.

Adgang til data vedr. dna-profiler og biologisk materiale, der opbevares i Italiens Nationale DNA-Databank og DNA-Databankens Centrallaboratorium, er reguleret af særlige regler vedrørende autorisation, fortrolighed og registrering af brugere.

Mht. sletning af dna-profiler foreskriver italiensk lovgivning bl.a., at dna-profiler må opbevares i "...ikke over 40 år" efter, at betingelserne for dna-prøvens optagelse er ophørt (nærmere regler herom skal fastsættes i gennemførelsesforanstaltninger i samarbejde med den italienske "Garant for Privatlivets Fred"). For biologisk materiale er grænsen på "...ikke over 20 år". Det italienske justitsministerium anfører imidlertid, at de planlagte gennemførelsesforanstaltninger vedr. nærmere regler for opbevaring og sletning – inden for den fastsatte grænse på hhv. max. 40 år og 20 år – endnu ikke er vedtaget.

Dna-profiler samt biologisk materiale skal ifølge italiensk lovgivning slettes "*ex officio*" i tilfælde af: frifindelse af sigtet ved endelig dom, grundløs sigtelse, identificering af lig, fund af forsvunden person eller optagelse af dna-profil eller biologisk materiale i strid med de gældende regler.

Mht. opbevaring og sletning af fingeraftryk bemærkes det, at den italienske lovgivning ikke pt. indeholder regler herom, for så vidt angår lovligt optagne fingeraftryk. Den italienske strafferetsplejelov indeholder regler om optagelse af fingeraftryk, og fingertryk behandlet i strid med de gældende regler vil kunne kræves slettet.

2. Det italienske justitsministerium oplyser, at der endnu ikke foreligger officielle, italienske fortolkninger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 4. december 2008 i sagen S. og Marper mod Storbritannien.

Det italienske justitsministerium oplyser, at den italienske regering tidligere (i 2003) har haft overvejelser – der dog ikke har resulteret i vedtagelse af regler mv. – om bestemmelser angående bl.a. opbevaring og sletning af data, og justitsministeriet anfører, at dommen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er af "ekstrem interesse" i lyset af de manglende italienske regler herom.

Det italienske justitsministerium tilføjer, at Den italienske Højesteret (der er den myndighed, der officielt fastlægger den italienske fortolkning) endnu ikke har haft lejlighed til at fortolke Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom i sager vedr. sletning af fingeraftryk for ikke-dømte personer."

Udenrigsministeriet har via den danske ambassade i Haag oplyst følgende i relation til lovgivningen i Nederlandene:

”1. Nederlandene anvender nu samme regler for opbevaring og sletning af fingeraftryk og dna-profiler fra sigtede, men ikke dømte, personer. Tidsperioden efter hvilken disse data skal destrueres afhænger af forbrydelsens alvor. Tidsgrænserne er som følger:

- Opbevaring i op til 20 år hvis man er sigtet for en forbrydelse med en strafferamme på seks år eller mindre. Hvis sigtede dør, kan fingeraftryk og dna-profiler opbevares i op til 12 år efter dødfaldet.

- Opbevaring i op til 30 år, hvis man er sigtet for at have begået en forbrydelse med en strafferamme på seks år eller mere. Hvis sigtede dør kan fingeraftryk og dna-profiler opbevares i op til 20 år efter dødsfaldet.

For ovenstående regler gælder følgende to undtagelser:

- Hvis sigtelsen vedrører en eller flere sædelighedsforbrydelser opbevares fingeraftryk og dna-profiler i op til 80 år, uafhængigt af strafframmens længde.

- Fingeraftryk og dna-profiler destrueres omgående, såfremt sigtelsen ophører enten ved frafald af sigtelsen eller tiltalefrafald (eller frifindelse).

2. Nederlandene anvender samme regler for opbevaring af fingeraftryk og opbevaring dna-profiler af sigtede personer, og disse data destrueres omgående såfremt sigtelsen ophører eller personen frifindes. Man finder derfor gældende regler fuldt ud i overensstemmelse med S. og Marper-dommen. De nederlandske regler stammer fra før dommen.

I april 2013 vedtog det nederlandske parlament (andetkammeret) et lovforslag, der vil gøre det nemmere at genåbne en retssag såfremt der fremkommer nye beviser e.l. Lovforslaget forventes at blive godkendt i førstekammeret inden udgangen af året. Dette lovforslag omfatter også en bestemmelse, der gør det muligt at opbevare fingeraftryk og dna-profiler af sigtede men ikke dømte personer, også efter at sigtelsen er frafaldet. En sådan opbevaring er dog underlagt strenge betingelser, herunder at der skal være tale om forbrydelser uden forældelsesfrist samt at de opbevarede data kun må anvendes i relation til den pågældende straffesag. Det er derfor den nederlandske opfattelse, at lovforslaget ligeledes er i overensstemmelse med dommen. Forlaget gav dog anledning til en del debat i parlamentet, bl.a. i lyset af M.K. mod Frankrig-dommen fra menneskerettighedsdomstolen, der som bekendt også omhandler krænkelse af art. 8 EMRK i forbindelse med opbevaring af fingeraftryk. Det kan derfor ikke tages for givet, at senatet godkender forslaget.”

Udenrigsministeriet har i relation til den belgiske lovgivning taget kontakt til det belgiske justitsministerium, der har oplyst følgende:

1. Der skal sondres mellem den nugældende lovgivning og den fremtidige. Aktuelt er DNA-analyser reguleret af lov af 22. marts 1999 om proceduren for identifikation via DNA-analyser i straffesager. Denne lov blev ændret ved lov af 7. november 2011, som endnu ikke er trådt i kraft (ikrafttrædelse vil formentlig blive januar 2014).

Under den aktuelle lov er der to forskellige DNA-databaser i Belgien. DNA-databasen "Criminalistique" indeholder kun DNA-profiler fra spor fundet på gerningssteder hidrørende fra biologisk materiale fra mennesker. Disse spor kan være identificeret eller ikke-identificeret. Identifikation kan ske ved at sammenligne DNA-profiler fra mistænkte med DNA-profiler i DNA-databasen "Criminalistique". DNA-profilerne for mistænkte bliver dog ikke registreret i databasen. Uidentificerede DNA-profiler bliver slettet fra databasen 30 år efter registreringen. Identificerede DNA-profiler bliver slettet, så snart der er truffet afgørelse af en dommer. Afhænging af denne afgørelse vil disse profiler enten blive slettet eller overført til den anden DNA-database, "Comdamnés".

DNA-databasen "Comdamnés" indeholder DNA-profiler for personer, der er fundet skyldige i en række alvorlige forbrydelser, som er oplyst i artikel 4 i loven. Disse DNA-profiler bliver slettet fra databasen 10 år efter, den dømte person er afgået ved døden.

Under den nugældende lov registreres DNA-profiler af mistænkte, som endnu ikke er blevet dømt, således slet ikke i databaserne, hvorfor der ikke findes særlige opbevaringstider vedrørende disse.

Når den nye lov træder i kraft, vil der ske enkelte ændringer. DNA-databasen "Condamné" vil komme til at indeholde flere profiler, idet listen over de forbrydelser, som berettiger til registrering, vil blive udvidet.

For så vidt angår DNA-databasen "Criminalistique" vil denne database i fremtiden også komme til at rumme nogle identificerede DNA-profiler af mistænkte, i det omfang et positivt match er sket som følge af en retlig undersøgelse. Opbevaringstiden forbliver den samme: de vil blive slettet 30 år efter registrering, eller så snart der er truffet en endelig afgørelse af en dommer.

2. Den aktuelle lov er fra før S. og Marper-dommen, og den kommende lov etablerer fortsat ikke en specifik database til DNA-profiler fra mistænkte, hvorfor den kommende lov heller ikke påvirkes af dommen.

Der er dog fremsat et forslag i parlamentet om at etablere en DNA-database over mistænkte. Dette forslag er ikke et initiativ fra den belgiske regering, og det er stadig uklart om regeringen støtter forslaget eller ej. I forslaget refereres der til S. og Marper-dommen. I forslaget foreslås en opbevaringstid på 10 år efter den mistænktes død. Der er dog en yderligere begrænsning: databasen skal kun indeholde profiler fra personer, som er mistænkt for de samme alvorlige forbrydelser, som kræves til registrering i databasen "Condamnés".

Det belgiske justitsministerium har ikke oplyst noget om de belgiske regler om fingeraftryk.

Justitsministeriet kan i øvrigt henvise til ministeriets besvarelser af 6. februar 2013 og 3. april 2013 af spørgsmål nr. 470 (Alm. del) og nr. 477 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg vedrørende reglerne om opbevaring af fingeraftryk og Dna-profiler i en række andre lande.